

НОРС ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД „ПОЛІТИКОЮ ДЕФІЦИТУ“

Вашингтон, 18 жовтня. — Д-р Едвін Норс, який зголосив до рук президента Трумана свою резиманцію з становища президента Президентської Ради Економічних Дорадників, у своїй промові на конференції Красного Товариства Дрібних Продавців Фармерського Виряду, гостро критикував політику уряду в справі видатків, називаючи її „політикою дефіциту“. Він остеріг, що така політика може стати постійною і доведе до того, що треба буде далі девальвувати долар. Він пригадав, що дефіцит починається до великих тагарів у бюджеті, однак не сказав, як можна недопустити або як можна позбутися дефіциту. Зате він вказав громадянам, особисто й як групі, як у приватному так і в прилюдному житті вправлятися в самодисципліну; зрозуміти, що з нашої господарки ми не можемо витягнути більше ніж ми вкладаємо; що колективні переговори починаються до справедливого розподілу випродуованих дібр і що монетарні й скарбові трюки не мають магічної сили, тільки починаються до нужди.

Урядові адміністрації роблять закид на адресу д-ра Норса з нагоди цієї промови. Вони кажуть, що він обідирав країну з промовою, а не хоче подати своїх рад конгресовим комісіям. Саме така його тактика призвела до непорозуміння між ним і його оточенням і до його резиманції.

ПОГОДИЛИСЯ НА КОМПРОМІС У СПРАВІ ФАРМЕРСЬКОГО БИЛУ.

Конгрес прислухався своїм нарадам, щоб розв'язати доміну на ваканції. У найбільш спірних законопроектів, тобто в справі фармерських субсидій, обидві палати погодилися на підмогу для втримання цін до висоти 90 відсотків вартості на найближчий рік, а після того ступеневе переходити на гнучку програму підтримки. Обидві палати одобрив повний видаток на оборону, а також видаток на 58 повітряних груп. Також ухвалили півтора біліона на озброєння для закордонних держав і підвищу мінімальну робітничої зарплати з 40 на 75 центів. З огляду на veto президента проти видатків на регабілітацію індій племені Гої, сенат поновив ухвалити цей законопроект понад голову президента.

ЗБІЛЬШЕННЯ ВИРОБУ АТОМОВИХ БОМБ.

Вашингтон. — Комісія Атомової Енергії приступила до здійснення програми посиленого виробу атомових бомб в Оук Риджі, у штаті Тенесі і в Ганфорд, у штаті Вашингтон. У цих фабриках переробляють матеріали для бомб. Це виявив сен. Брайен МакМагон, голова спільної конгресової комісії атомової енергії після наради з урядовою комісією. Від себе він не сказав ніяких подробиць, однак інші конгресмени виявили, що на таку працю призначено нових \$300,000,000. У бюджеті на бижучий скарбовий рік призначено на цю працю \$1,090,000,000.

САЙМІНГТОН ТАВРУС КРИТИКУ АДМІРАЛІВ.

Секретар повітряних сил, Стюарт В. Саймінгтон, гостро наставував випадки високих офіцерів воєнної моринарки проти секретаріату оборони, а зокрема проти повітряних сил. Свої замітки висловив Саймінгтон перед палатною комісією збройних сил, кажучи, що критика офіцерів моринарки є загрозою для держави, бо зраджує плани оборони.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ПРОВІРЮЄ ВІСТІ З ПОЗА ЗАЛІЗНОЇ ЗАСЛОНИ

Вашингтон, 18 жовтня. — Не зважаючи на перешкоди, які советський уряд накладає на подорожування чужинців по советській території, уряд Злучених Держав має спроможність при допомозі різних засобів провірювати вісті й ноголоски, які передістаються з советських і під-советських країн. У такий спосіб Америка могла провірити вісті, привезені з Греції, про виселення народів з околиці Кавказу. З цього можна заключити, що в прикавказькій території відбувається якийсь рух військ або що там хочуть випробувувати атомову бомбу.

Департамент стейту має повно вістей про розпорошення таких племен, як чеченці, кримські татари, калмики, карахи, балкари, кізлари — усі з північних кавказьких земель або з Криму. Америка має інформації про такі самі народобіжні практики в Естонії, Латвії й Литві, звідки мільйони людей переселює советський уряд на Сибір.

Що Совети переводять таку політику виселення, це potwierдив самий Кремль після війни, згадуючи про розпорошення цілих республік в Україні й Кавказі під час війни, хоч советська преса не згадувала про це ні словом. Найновіші події в Чехословаччині також не були відомі в Вашингтоні і уряд точно провірює на скільки ці події є правдиві.

СЛОВ'ЯНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПРИ МАРКЕТ УНІВЕРСИТЕТІ

Сенат Маркет Університету у Мілвокі ухвалив заснувати з початком бижучого академічного року Слов'янський Інститут при цьому університеті. Директором Інституту іменовано проф. Романа Смалю Стоцького, покликаючи на членів професорів Маркетського Університету слов'янського походження: чехів, поляків, хорватів, словинців, словаків і т.д. Інститут уже розпочав свою працю, проголошуючи з початком жовтня ряд викладів проф. Р. Смалю Стоцького про „Слов'янський Світ“. Виклади вже відбулися або ще відбуваються 3 жовтня на тему: „Прослов'яни, їх прабабківщина і місце в індо-європейській сім'ї народів“; 10 жовтня: „Південні слов'яни: болгар, серби, хорвати, словинці“; 17 жовтня: „Західні слов'яни: поляки, чехи, словаки“; 24 жовтня: „Східні слов'яни: українці, білорусини, москалі“. Виклади відбуваються в залі правничого факультету о год. 7:30 ввечері з вільним вступом для всіх.

ПЕРЕСЛУХАННЯ ПОЗИВАЧА В ДРУГОМУ ДНІ РОЗПРАВИ ПРОТИ „СВОБОДИ“

Ньюарк, 19 жовтня. — Верховний Суд стейту Нью Джерзі, Ессекс Каунті, зі суддею Бреннаном та двома присяжних, продовжував вчора розглядати скаргу православного священника о. В. Клодницького проти Українського Народного Союзу як видавця і проти д-ра Луки Мишуги як редактора „Свободи“ за „лайбел“. По думці позивача, цього „лайбелу“ мало допуститися „Свобода“ в статті Гната Дядюренка п. з. „Тим, що матір розпинають“, надрукованій у виданні з 2-го травня 1947 року, у відповідь на виданий окремою брошурою реферат позивача про „Суверенну Українську Державу й українську закордонську імміграцію“, в якій автор „визнає Радянську Україну державою українського народу“. Позивач домагається відплати 100,000 доларів „відшкодування“. В цьому другому дні розправи закінчено відчитувати згадану броштуру та інші документи і приступлено до переслухання позивача. Позивача заступає адвокат Іра Шарф, а обвинувачених боронить адвокат Гері Грін. Місцеві американська преса приділяє чимало уваги процесові. Ньюарк Івнінг Нюз з 18 жовтня цитує за адвокатом позивача деякі уривки зі статті „Тим, що матір розпинають“, зокрема місце, в якому автор, сам втілює з під-советської України, твердить, що в Совстах „свещеників стріляють як собак на дорозі, палять ікони і церкви замінюють на магазини“. Тих, що обороняють або погоджуються з таким станом, автор зараховує до „тих, що матір розпинають“.

МАСРОВІ ЗАПРОПОНОВАНО СТВОРИТИ УРЯД ФРАНЦІЇ

Париж, 19 жовтня. — Президент Оріол запропонував вчора бувшому міністрові фінансів, Рене Масрові, створити новий уряд Франції, після того, як зусилля Жіля Мока під цим оглядом не мали успіху, а Роберт Шуман відмовився від завдання. Маср заявив, що перед своєю згодою або відмовою номінації на прем'єра, він бажає порозумітися зі своєю Радикальною партією. Раніше президент Оріол мав звертатися в тій справі теж до попереднього прем'єра Мора, але той відмовився вертатися на політичну арену, підтримуючи, натомість, номінацію Масра.

ПОЧАЛАСЯ ЗИМА В СОВЕТАХ

Лондон, 19 жовтня. Московська радіостанція повідомила, що перші снігові та частинні морози в деяких зауральських районах Советського Союзу.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЗА ПРОДОВЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ І.Р.О.

Женева, 19 жовтня. Уряд Злучених Держав вчора офіційно повідомив, що він прохатиме від Конгресу фондів на підтримку продовження діяльності Міжнародної Організації за Злічення поза ліквідаційний річний 30-го червня 1950 року. З дискусії на цю тему в Раді ІРО виходило б, що за цим прикладом Злучених Держав підуть теж всі інші країни-члени ІРО, підтримуючи пропозицію продовження ІРО аж до того часу, доки вона не виконає свого завдання та не завершить переселення одних китальців і не забезпечить відповідного влаштування на місцях тих, що не підходять під переселення. За додаткових 55,000,000 доларів ІРО могла б ще додатково переселити 100,000 китальців понад теперішню програму, як теж заініціювати постійну допомогу тим, які залишаться на місцях теперішнього побуту. До цієї додаткової суми Америка сама мала б внести \$25,000,000. Американський представник в Раді заявив, що ЗДА початком думали, що програму пошастить закінчити до половини 1950 року, але тепер прийшли до переконання, що її необхідно продовжити. На цьому ж засіданні Ради вибрано норвежського посла в Швейцарії, Рольфа Андерсена, новим президентом Екзекутивного Комітету ІРО. Цей пост займав досі француз Г. де Бомонт.

ІНЖ. ТИШОВНИЦЬКИЙ ПРОДОВЖУЄ СВОЮ ПІОНІРСЬКУ РОБОТУ В УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВІ В ТЕКСАС

На сторінках цього щоденника вже не раз повідомлялося за американською пресою про невтомну активність інженера М. Тишовницького серед американського загалу в Тексасі, де він є в постійному департаменті доріг. Велику кількість докладів про Україну та українське змагання висловлює інж. Тишовницький в місцевих передових клубах, організаціях і товариствах. Місцева американська преса широко

(Докінчення на стор. 4-тія)

ВИШИНСЬКИЙ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ВИБОРОМ ЮГОСЛАВІЇ ДО РАДИ БЕЗПЕКИ

СОВЕТСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ НА СВОЙ ПЕРШІЙ ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ ТВЕРДИТЬ, ЩО СОВЕТИ ВІД ДВОХ РОКІВ МАЮТЬ АТОМОВУ БОМБУ.

Лейк Сохес, 19 жовтня. — Советський міністер закордонних справ, Андрей Вишинський, відбув вчора свою першу офіційну пресову конференцію, щоб остерігти публічну опінію, що його країна ніколи не погодиться на вибір Югославії на члена Ради Безпеки Об'єднаних Націй. На запит кореспондентів, чи на випадок вибору Югославії Совети самі виступили б з Ради, Вишинський відповів виминаючи, що „чесний журналіст повинен добре знати, що Советський Союз ніколи не заповідав наперед що він робитиме“. Своє становище щодо Югославії в Раді Безпеки він мотивував „неписаним договором“, що це місце в Раді повинно припасти одному з лояльних советських сателітів та що порушення цієї „традиції“ це тільки поглибило б сутеречності між Советами і західними альянтами. Негайно після того видала свою заяву теж югославська делегация, звертаючи увагу на цю виразну спробу советської диктатури теж в Об'єднаних Націях. В югославській заяві стверджується, що коли б Об'єднані Нації взяли до уваги заяву Вишинського, то цим вони тільки легалізували б теперішній напад Советів на Югославію та виразний замах на її суверенність. Советське становище в цій справі заповідає нові комплікації в цій міжнародній організації. Під час конференції один з кореспондентів отгормоно запитав Вишинського про „атомову зброю“ в Советтах. Вишинський, виходило б, був приготований на такий запит та заявляючи, що в цьому випадку можна виразно говорити про атомову бомбу, твердив, що Совети мають її від 1947-го року.

ВЕЛИКОДЕРЖАВИ РОБЛЯТЬ ЗАХОДИ ДЛЯ ОБМЕЖЕННЯ ПРАВА ВЕТА.

Лейк Сохес, 19 жовтня. — П'ять великодержав, що є постійними членами Ради Безпеки та яким присвоєно право вето (вєта), погодилися обмежити користування цим правом, відбавляючи раніше окремі наради в усіх важливих справах, що їх розглядає Рада Безпеки. Проте, Совети вже зразу зайняли частинно негативне становище в цій справі, відмовляючись обговорювати деякі справи, як напр. справу прийняття нових членів, поза рядами Ради.

РОМУЛЬО ПОТВЕРДЖУЄ НЕУСПІХ В СПРАВІ ГРЕЦІЇ.

Лейк Сохес, 19 жовтня. — Предсидник Генеральної Асамблеї, ген. Карльос Ромульо, що був рівночасно предсидником Балканського Комітету Примирення, подтвердив вчора вже раніше неофіційне повідомлення про неспроможність комітету знайти розв'язку для „нормалізації“ стосунків між Грецією і її комуністичними сусідами. Він подтвердив теж причини цього неспіху, імено, советське домагання повної амністії для п'яти колоніальних, нових виборів та зречення Північного Епіру в користь Албанії, від чого рішучо відмовляється Греція. На інші пропозиції, як закінчення партизанської війни та інтервенції в ній і відновлення повних дипломатичних стосунків між заінтересованими країнами, всі погоджувалися.

СОВЕТСЬКІ ЗАХОДИ В НІМЕЧИНІ НЕ МАТИМУТЬ ВПЛИВУ НА АМЕРИКАНСЬКУ ПОЛІТИКУ.

Франкфурт, 19 жовтня. — Советський пропагандистський заходи в Східній Німеччині, в ролі створення фіктивної „республіки“, зворот до крайніх націоналістичних клівів, обіцянка відкрити окупаційні війська і т. п., не матимуть жодного впливу на американську політику в Західній Німеччині — заявив вчора американський високий комісар, Джон Дж. МекКлоу. У зв'язку з встановленням Советами новим положенням, МекКлоу підкреслює такі пункти американської політики в Німеччині: 1. Західні альянти даватимуть всю можливість тільки допомогти Берліну, залишаючись в місті за всяких обставин; 2. Незалежно від того, що зробили б Совети, Злучені Держави є проти переселення альянтів з окупаційних військ з Німеччини; 3. Злучені Держави продовжуватимуть в Німеччині свою політику згідно з доперішніми договорами і постановами, не залежно від пропагандистських заходів Советів; 4. Уряд західної Німеччини і представники західних альянтів повинні частіше й основніше обмінюватися поглядами, маючи на увазі советську кампанію проти західно-німецької держави.

САТЕЛІТИ НАВ'ЯЗУЮТЬ СТОСУНКИ ЗІ СОВЕТСЬКОЮ НІМЕЧЧИНОЮ.

Берлін, 19 жовтня. — Контрольоване Советами пресове агенство АДН повідомило, що Чехословаччина, Мадящина, Болгарія і Польща „рішили“ піти за прикладом Советів та визнати створену ними маріонеткову східно-німецьку „демократичну республіку“.

ГОЛАНДІЯ ПРОПОНУЄ ЗМІНУ СТАТУТУ НІМЕЧЧИНИ.

Гага, Голандія, 19 жовтня. — Голандський уряд запропонував західним альянтам деякі зміни в статуті західно-німецької федеративної республіки. Йдеться насамперед про деякі господарські зобов'язання Німеччини відносно Заходу, що мало б бути вписане в німецьку конституцію.

ЮГОСЛАВІЯ ПО СТОРОНІ ЗАХОДУ В СПРАВІ КОЛОНІЙ.

Лейк Сохес, 19 жовтня. — Советсько-югославський розбіжності з кожним днем виразніше виступають теж на терені Об'єднаних Націй. Вчора югославський представник виступив по боці західних альянтів теж в справі адміністрації африканських колоній.

КИТАЙСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ПЕРЕБИРАЮТЬ КОНТРОЛЬ КОРДОНУ З ГОНГ КОНГОМ.

Гонг Конг, 19 жовтня. — Китайська територія, що межує з коронною колонією Британії, Гонг Конгом, вже є в руках комуністичних військ. Стверджується, що на контрольних прикордонних пунктах розбиваються дружини відносини між китайськими комуністами і британськими сторожками.

ПРЕСА — ЦЕ ДЗЕРКАЛО НАРОДУ! ПОДБАЙТЕ, ЩОБИ ЦЕ ДЗЕРКАЛО БУЛО ВЕЛИКЕ І МОГУТНЄ, ЯК ВЕЛИКА І МОГУТНЯ Є УКРАЇНСЬКА СПРАВА! ВИШЛІТЬ НЕГАЙНО СВОЮ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ І СВОЮ ЩЕДРУ ЖЕРТВУ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“!

Яр Степан

РОЗОРАНЕ СЕРЦЕ

(До прем'єри п'єси Ю. Дивнича та І. Кошелівця за мотивами Миколи Хвильового „МАТИ І Я“ в Театр-Студії Юсіпа Гіріака, Нью Йорк, дня 9-го жовтня 1949.)

Ми хочемо й мусимо зробити вступ. Цим хоча зможемо обминути ще одну невідповідність, скажемо, банальність і жаліве „спрощування“, що разом надають українській еміграційній суспільності вираз глибокого трагікізму. Конкретно тут йдеться про означення цієї статті. Ми повинні підставити під певне означення точний зміст, бо тільки тоді зможемо самі творити вартості й правди, як рівно ж допомагати іншим у їхній творчості. Ця стаття є задумана, як відбитка особистих рефлексій із часу перед виставою, підчас і після неї. І лише в такому плані вона може бути трактована і читачами, і об'єктом до якого відносяться ці рядки. Бо вони писані за смаком: „подобається, не подобається“, а не по законах мистецької правди, як це повинно бути в дійсній рецензії. Звичайно, найважливіша зродить деякі тенденції наближення до форми рецензії, які й будуть відчуватись в цій статті.

Чому „Мати і Я“? Чому „Розоране Серце“?

На перше питання вже дала відповідь сама Театр-Студія в пресі та прем'єрою цієї ж п'єси. Але ми хочемо дати свою відповідь, яку базуємо знову ж на враженнях, висловленіх прем'єри. Побіч одержить відповідь і на друге питання. Умовно заставимо говорити такого ж постатинка. Тут згадуємо про прекрасні реторичні та змістом слова д-ра М. Шлемкевича, які безпосередньо попередили прем'єру. Виходить наші умовні поставники. Розходяться завіса. Перед ним на сцені — гості, на сцені — театральний актив, за кулісами, як все, — критика.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЕМБРИДЖ, ПА.

Торжество у відділі 161 У. Н. Союзу.

Неділя 18. вересня буде надовго в пам'яті членів Бр. Св. Василя Великого від. 161 УН Союзу. Цього дня відбулось рідке свято — торжество палення моргеджу, полчене з бенкетом.

Здійснились бажання — мрії, членів нашого відділу, і раділи, що дочекались дня, котрого вони так дуже бажали. Треба згадати, що відділ набув цей будинок на початку 1946 року і впродовж не цілих чотирьох років пошало сплатити около 18 тисяч доларів довгу, і це завдяки тому, що

у відділі панує повна згода і любов.

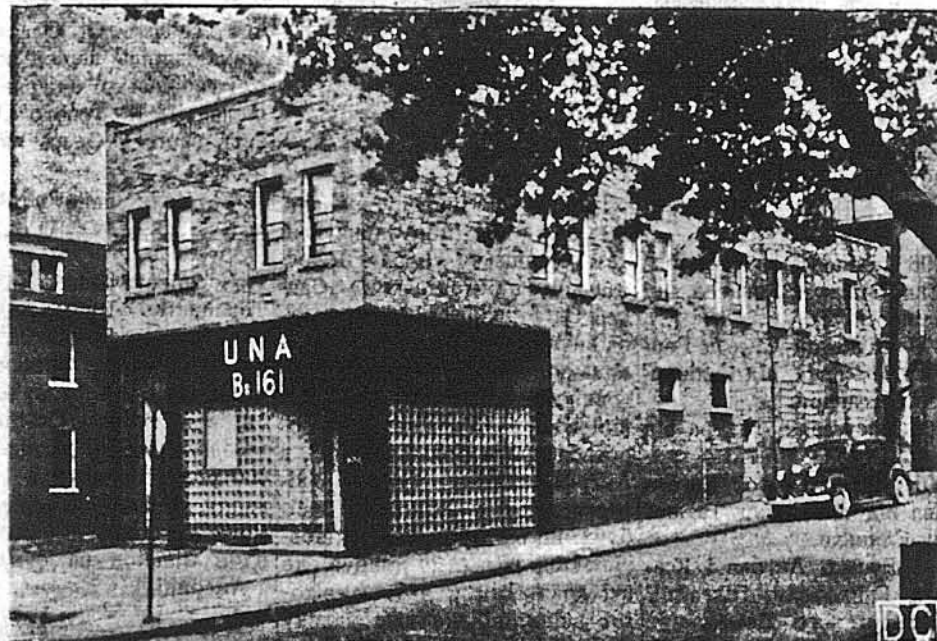
Торжество почалося о 12-тій годині Службою Божою в українській католицькій церкві та в наміренні живучих членів. Знову о годині 3:30 відбулись о. А. Крохмальний і П. Сивак ЧСВВ з Давсону, па-нахиди за померлих членів.

Хоча погода не сприяла, то на означений час члени і запрошені гості заповнили відділову сажу. Бенкет отворив гарною промовою, голова коб-мітету цього свята, молодий тут роджений, Г. Родьо. Місцевий парох о. А. Крохмальний, відмовив молитву перед вечером, а о. П. Сивак поблагословив страви на столах.

гості і члени багато дечого довідалися. При нагоді цього торжества, М. Родьо згадав за початки Бр. Св. Василя Великого від. 161, яке основано в 1918 році, а основником якого був Антін Підуфалій, довголітній урядник, а тепер передсідник відділу. Дов-ший час ми були на комірній, як звичайно, комірне це не своя хата.

Коли дістали ми нових членів, в більшості тут роджених, тоді показався потреба мати своє приміщення, щоби молоді члени мали де сходитись. Таке приміщення ми набули, а сьогодні ми є свідками такого великого торжества, як палення моргеджу.

По англійськи говорив фінансовий секретар, Андрій

Будинок Братства св. Василя Великого, відділ 161 У. Н. Союзу в Ембридж, Па. Палення моргеджу цього будинку відбулось 18. вересня 1949.

ти, та не катаклізмами — спустошеннями, руїнами, а справедливим, „святим“ миром! Наша Мати — теж має розоране серце. І воно ранить, та ми, прикриваючись „теплими“ фразами, говоримо ділами: ні! Тому і „Розоране Серце“.

Наша „Мати і Я“ трактована в ідейно-психологічному плані. Приходимо до вас із бажанням зблизитися до правди ідей п'єси, як і з другої сторони до мистецької завершеності. Хочемо представити ще безперечно сьогоднішні проблеми „Мати і Я“ і тим самим спонукати вас продумати їх, а на останку очертити себе й свої діла до тої вічної Матері. Ми знаємо, ви будите сперечатись, боротись, заперечувати, а навіть, може, божеволіти із трагізму, але... дорогі панове й пані, знайте, що мова про нас, про життя, яке і подиктувало Хвильовому його рядки.

Ще прохаємо: при оцінці нас прийміть до уваги і наші обставини. Подумайте і про нас, людей, які також мусять реально існувати. Тоді ваша реакція — душо-правдива — на нашу акцію — „Мати і Я“ — зможе бути мірилом правильності наших позицій. А поки що, ми йдемо шляхом здійснення завдань — традиційно великих — українського театру!

Творчим співробітникам:

Вам скажу тільки: ми йдемо разом. Я з вами, а ви зі мною. Ми разом. Про все інше ви знаєте самі!

(Кінець буде).

ІРИНА АРТИМ
ПРОЩАННЯ
ЗБІРКА ОПОВІДАНЬ
в кольоровій оздобі
Сторін 100. Ціна 35 ц.
Замовлення слати до:
„СВОБОДА“
P. O. BOX 348,
JERSEY CITY 3, N. J.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи“, потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Листа: ч. 7.

Відділ:	Жертва:	Відділ:	Жертва:
Відділ:	Жертва:	116 Михайло Стадник	2.00
Відділ:	Жертва:	117 Василь Кожух	2.00
Відділ:	Жертва:	130 Дмитро Воловодчук	2.00
Відділ:	Жертва:	133 Дмитро Владика	2.00
Відділ:	Жертва:	138 Іван Мізерний	5.00
Відділ:	Жертва:	142 Дмитро Фортун	2.00
Відділ:	Жертва:	147 Стефан Кухарчик	3.00
Відділ:	Жертва:	153 Іван Добрянський	5.00
Відділ:	Жертва:	156 Даниїл Якимець	2.00
Відділ:	Жертва:	163 Анна Левницька	1.00
Відділ:	Жертва:	167 Николас Скоттський	5.00
Відділ:	Жертва:	183 Peter Goley	3.00
Відділ:	Жертва:	189 Дубіль Іван	3.00
Відділ:	Жертва:	194 Михайло Турчин	3.00
Відділ:	Жертва:	194 Михайло Чорнодольський	2.00
Відділ:	Жертва:	211 Дмитро Каралюк	1.00
Відділ:	Жертва:	211 Марко Каралюк	1.00
Відділ:	Жертва:	221 Богдан Палахевич	10.00
Відділ:	Жертва:	221 Петро Глинський	2.00
Відділ:	Жертва:	237 Nicholas Btoneske	2.00
Відділ:	Жертва:	237 Nicholas Bakulez	2.00
Відділ:	Жертва:	239 George Plsker	2.00
Відділ:	Жертва:	240 Майборода Гринь	3.00
Відділ:	Жертва:	256 Анна Корзун	2.00
Відділ:	Жертва:	266 Іван Імарицький	2.00
Відділ:	Жертва:	268 Михайло Конох	2.00
Відділ:	Жертва:	283 Антін Ярема	2.00
Відділ:	Жертва:	282 Andrew Powshok	2.00
Відділ:	Жертва:	285 Хоронда Мартин	2.00
Відділ:	Жертва:	293 Іваніцький Які	2.00
Відділ:	Жертва:	327 Теодор Чикета	2.00
Відділ:	Жертва:	330 Роберт Постутак	3.00
Відділ:	Жертва:	334 Теодор Купчачик	2.00
Відділ:	Жертва:	336 Олександр Купчик	2.00
Відділ:	Жертва:	361 Теодор Долішній	3.00
Відділ:	Жертва:	361 Терешко Павло	2.00
Відділ:	Жертва:	370 Michael Lysu	2.00
Відділ:	Жертва:	371 Константін Яценій	2.00
Відділ:	Жертва:	378 Філіп Панчишин	2.00
Відділ:	Жертва:	426 Солов Вларик	1.00

го поважного довгу. Основник відділу А. Підуфалій, у зворушливих словах похитав всіх присутніх та виставив свою радість, що він дочекався такого великого дня.

Головним промовцем на святі був головний касієр УНСоюзу, п. Роман Слободян. Шановний гість обширніше по-аналізував членів і гостей зі-станом УНСоюзу та його пра-цею. УНСоюз спонуляризував імя України своїми англійськи-

(Докінчення на стор. 4-тій).

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

СОЮЗУ УКРАЇНОМ. Відділ при Організації Українських Ім. ратів „САМОПОМОЧ“, відбудуться в НЕДІЛЮ, 23-го ЖОВТНЯ, в год. 2:30 пополудні, в домі САМОПОМОЧ при 77 72-й Стріт в Нью Йорку. Якщо в означеному часі не з'явився 8 виказана статуту кількість жінок, то збори відбудуться одну годину пізніше, без огляду на кількість приїзних.

Закликаємо всіх місцевих громадян і нових іммігрантів до масової участі в зборах своєї організації, з такою світлою традицією громадської активності.

Управа „Союзу Україно, Відділ при „Самопоміч“.

The Family Next Door... By Post Day

"Hey Pop, you don't have to call Information!"

One of the first things the Family Next Door discovered is that nearly every number they want is listed in their telephone directory. For new numbers... or numbers not yet listed, of course, they call on Information. Then they jot the number down for future use in a handy Personal Numbers Booklet provided free by the Telephone Business Office.

NEW JERSEY BELL TELEPHONE COMPANY

ТЕАТР-СТУДІЯ

під мистецьким керівництвом Юсіпа Гіріака
У НЕДІЛЮ, 23. ЖОВТНЯ 1949
В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ В ЕЛІЗАБЕТ
214-216 Fulton Street, Elizabeth, N. J.

— ставить —

„МАТИ І Я“

За мотивами Миколи Хвильового, п'єси на 4 дії
Ю. Дивнича і І. Кошелівця
Постава: Юсіпа Гіріака. — Режисерія: Олімпія Добро-вольської. — Сценічне оформлення: Волод. Лисняка.

Початок точно в 6. годині вечора.

Продаж квитків у Народному Домі в Елізабет, Н. Дж.

ОКРУЖНІ ЗБОРИ

ДО ВІДОМА ВІДДІЛАМ У. Н. СОЮЗУ: 1, 2, 7, 9, 28, 31, 78, 85, 90, 98, 164, 186, 201, 228, 231, 242, 265, 305, 314, 333, 357, 365, 382, 426 і 429.

Збори згаданих відділів відбудуться В МАГАНОН СІТІ В НЕДІЛЮ, 30. ЖОВТНЯ 1949

Точно в годині 2-гій пополудні
В ST. NICHOLAS UKRAINIAN CHURCH HALL
438, W. North Pine St., Mahanoy City, Pa.

Проситься всіх вище згаданих відділів мати своїх представників на згаданих зборах, бо на них маємо обговорити важні справи Союзу. Зокрема проситься тих відділів, що не завжди беруть участь в окружних зборах, взяти участь тепер конечно. На зборах можуть бути присутні теж і не-члени Союзу.

Дмитро Капітула, окр. преде.
Іван Чеп, мол., окр. секр. Онуфрій Костюк, окр. кас.

НЬОАРК І ІРВІНГТОН, Н. ДЖ.!

ВІДДІЛ У. Н. СОЮЗУ В НЬОАРКУ І ОКОЛИЦІ

— влаштувають велике —

ЮВІЛЕЙНЕ СВЯТО

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
з нагоди 55-річчя його існування

В НЕДІЛЮ, 23. ЖОВТНЯ 1949
(SUNDAY, OCTOBER 23, 1949)

Початок в 3. годині пополудні. — Тікети по 60 центів.
В УКР. ЦЕНТРАЛІ, 180 William St., NEWARK, N. J.

Концертну програму виконують: Хор Укр. Като-Громади під проводом проф. Каськова. Хор Укр. Прес-терської Громади під проводом проф. Кириченка. Рівно беруть участь оперовий співак п. Л. Рейнарчик (баритон), п-ні Воробець (сопран). Акомпаніює п-ні Шумей-ко. — Святочну промову виголосить д-р Л. Мишуга, редактор „Свободи“. А місцевим бесідником буде І. Рома-нишин, головний радний У. Н. Союзу.

Просимо всіх громадян Ньюарку і околиці, як рівнож наших братів і сестер, які щойно приїхали, прийти на це свято і почути про У. Н. Союз, що він зробив на протязі 55 років існування. Злучений Комітет Відділа.

УВАГА!

ГОЛОВНА УПРАВА
ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ
СВОБІД УКРАЇНИ, ІНК.
В НЬО ЙОРКУ, Н. П.

— повідомляє, що —

ДНЯ 26. І 27. ЛИСТОПАДА 1949

— відбудеться —

В ГОТЕЛІ „BREVOORT“ ПРИ 5-тій ЕВНІ І 8-мій ВУЛ.
(ріг) В НЬО ЙОРКУ

ІІІ. РІЧНИЙ З'ІЗД ООЧСУ

Точна програма З'їзду буде своєчасно оголошена.
В суботу вечором (26. ХІ.) улаштується СПІЛЬНИЙ ОБІД для делегатів і гостей, а описля

ЗАБАВУ З ТАНЦЯМИ.

Парафії, Організації та Товариства в Нью Йорку просються здержатись від улаштування підприємств в той час.

З'їздовий Комітет.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

(Докінчення з 3-го сторони)

ми виданнями, і такі видання відділи повинні купувати для себе, для міських читальень, і для визначних американців. Дійсно, що згода і єдність між старшими і молодими членами довела до цього, що відділ придбав такий гарний будинок, який повинен служити не тільки на імпрези, але тут повинна вестись і культурна робота. Бесідник в дальшому визнавав давати поміч українським скитальцям, як тим що вже в Америці, так і тим, що ще знаходяться на скитанні. Привітні з великою увагою слухали завваг бесідника, який зі свого боку, переплітаючи свою промову влучними дотепами, потрапив викликати загальне зацікавлення та вдержати погідний настрій.

Відчитано привітні писемка, які наспіли з нагоди цього торжества та роздано дарунки в грошах: основникові А. Піддубальному, найстаршому в роках членові Й. Нагребельському (котрому добігає 80 років), і наймолодшому, Іванові Цибаків, котрому щойно 6 місяців життя.

Найголовнішою точкою цього вечора було палення моргедж, яке відбулось без ніяких перегонів. Два найстарші члени у відділі тримали цей клатік паперу, а основник відділу палив. Він палив їх так, що гори, які оточують наше містечко, покрились димами.

Останнє слово мав М. Ша-

лагіда, який зложив всім подяку за участь і труд в цьому святі. Не можна оминути виступу мішаного хору при українській католицькій церкві, під проводом молодого диригентки панни М. Іжак, що між промовами дав концерт гарних пісень. Хор, що складається з молодих і з піддержкою новоприбулих, має свою славу і є найкращим хором в Західній Пенсильванії.

Свято, на яке прибуло около 200 осіб, закінчено відпіванням американського і українського гімнів.

Йосиф Литвин.

ВИЛИМЕНТИК, КОНН.

На ЗУАДКомітет.

На загальний заклик ЗУАД Комітету, відбулися в нашій громаді мирні сходини як старшої так і нової еміграції, на яких за почином президента п. Василя Гіриці рішено всіма засобами підтримати Комітет в переселенчій акції. Рівночасно зібрано на ту ціль \$176. З цієї суми виписано \$100 до ЗУАДКомітету в Філадельфії, а \$76 залишено в місцевій касі на піддержку новоприбулих скитальців.

Комітет.

ШУКАЮТЬ СВОІХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохайтеся на початку листа доконче подати під яким чином в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видачків та за витрату часу на полегдження вашої справи.

За листами чи адресами від скитальців прохайте звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

ГРУПА ЛИСТІ ДО:

18993 Мрикало Василя і Миколи з с. Конюхи, Бережани, від Марії Мрикало.

18994 Харків Степана з села Батів, аКмінка Струмілова, Полпавських Анну і Івана з с. Волиця Барлова від Харків Константина.

18995 Швець Марію, Доцю

КОРОЛЬ З ПРАВНУКОМ.— Це старенький шведський король Густав з своїм трілітнім правнуком, що є другим з ряду претендентом на королівський престіл, згідно з законом про наслідство.

ВИКЛАДИ ІНЖ. ТИШОВНИЦЬКОГО.

(Докінчення зі стор. 1-ої)

і Марту від Швець Володимира.

18996 Моргулець Василя від Абрамчук Ярослава.

18997 Рапач Михайла з села Михнович, Турка, від Лужач Анни.

18998 Галіновського Мирона з с. Свистільники, Рогатин, від Т. Галіновського.

18999 Сахневич С. з с. Горбилово, Поліівка, від Галіновської Александри.

19000 Матусевич Дмитра від Бербець Петра.

19001 Прісовського Евгєна з Київ від племянниц Татяни з роду Слинко.

19002 Бусько Антона і Ксеню з с. Гниловоди, Підгайці, від Кіндзерського Демка.

19003 Яцків Стефанію Зам. Барабаш або Івасечко з с. Ходачків Малий, Тернопіль, від Орсіє Посацької, Зам. Жагалак.

19004 Затор Йосифа і Салабай Романа від Бурбан Василя.

19005 Мельник Праскевію, зам. Калиновську з с. Верхня, Калущ, від Анни мельник, зам. Чикальської.

19006 До Таборових Управ в Німеччині і Австрії Просимо оголосити, що Цюпка, сина Марії Цюцько, зам. Цюпек шукає Цюньо Кася з Америки. Голоситися в ЗУАДКомітеті у Філадельфії під ч. 19006.

19007 Філь Анастасію з Жукова від Дуди Стефана з Люблінця.

19008 Кочубу Івана і його родину від Луць Петра.

19009 Макогін Марію з Глинної, Бережани, від Макогін Івана с. Осипа.

19010 Шпак Йосифа, сина Леона з с. Доліна, огрілиці, і його родину від Михайла Шпака.

Голоситися на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1681, Philadelphia, Pa.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода“.

ГАСЛА ПРОМІНІСТІ

(Докінчення зі стор. 2-гої).

українських установ і організацій та заслужених культурно-громадських діячів. Співав хор під проводом Буряцького. Порядкову службу несло студентство, під керівництвом голови місцевої філії УН.О. Промовляв від українського університету професор Д. Дорошенко, від українського національного Об'єднання д-р М. Г. від Української Громади д-р Вол. Б. і від українського студентства д-р Ю. Герич. Першим говорив архимандрит о. Ісаакій. І коли кінчив, сльози лилися з його очей. Навколо всі і старі й молоді плакали. Відчувалося, що у всіх пригноблений настрій не тому лише, що помер Олесь. Насовувалась для всіх страшна трагедія. Орди большевицькі пустилися знову українські землі, сунули на захід, наближались до Праги... Що робити? Куди тікати? Що нас чекає? Такі питання мучили всіх. Смерть О. Олесь завершила якийсь період життя цієї української еміграції, більшого навіть — усього українського народу. Олесь якось раз сказав:

„Коли гине український

тут Орієнтальних Килимів Товариство Імпортів Східних Килимів Іранський консул, Агмед Мегбод, говорив про це на зібранні імпортерів килимів в готелі Статлер. Він сказав, що Іран дістає \$5,000,000 річно податку з імпортованих до Ірану товарів і тому може з цього доходу вжити один мільйон на оголошення в Америці.

народ, то який зміст нашого існування? Немає жадного. Краще смерть!”

І тепер, коли український народ переживав найбільшу національну трагедію, смерть О. Олесь була, як символ цієї трагедії.

„Олесь знав коли вмерти”, казав де-хто. І цей пригноблений настрій мав свої причини. Не минув і рік, як большевицькі війська ходили по цій самій Празі і багатьох з українців, що з усіх усяд зійшлися в день похорону над домовиною Олесь, не стало. Одних чекало нове вигнання добровільне, других вигнання недобровільне — хресна подорож на схід, а там, відомо, знущання, тяжка праця і десь далеко від своїх і дому одинока смерть.

Українські громадяни винесли на своїх плечах домовину. Труну вкривав український національний прапор. Перед труною довгими рядами молоді несли квіти. Їх було ціле море від різних українських установ і поодиноких людей. Хор співав на слова О. Олесь: „Покій мій синочку ридати”, і під цю пісню помалу почали спускати домовину... З усіх боків ридали... Хмари, що під час похорону вкривали небо, розійшлися і засяло сонце. На свіжій могилі посипалися грудки землі... Вона в дуже добрім місці. З обох боків її дві молоді березки схилилися до неї свіжим, кучерявим гіллям. Тут на цій клатку чужої славянської землі похований один з крапчиків синів України.

„Схилимо ж голови на мить. Постіймо тихо ці місяці. Нехай липство мільо спить, За їх раюють душі чисті. Коли сурма тут загримить І кинє гасла променісті!”
(О. Олесь, „З надрукованих поезій”).

(Кінець).

Дрібні Оголошення

На Юлєвним Б.Д.О. СУРМІ будете мати змогу тарно забавитись, себе показати та інших побачити, навізати нове зняйство, доскоду наговоритись зі своїми приятелями, потанцювати — 4 тсе не на один долар і 20 цент. Використовуйте нагоду! Неділя, 23-го жовтня, Вебстер Гала.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N. Y. C. — Tel. GRamercy 7-7897.
Острі в довготривалі недуги чоловіків і жінок. Шидри. X-Ray. Роздуги жид лікуємо без операції. Переводимо аналізи крові для супружних дозволів. — Офісний години: Шодня від 10 ран до 7 вечір. В неділю від 11 ран до 1 пополудні.

НАГОДА ДЛЯ СНИТАЛЬЦІВ

купити дешево 100 акрів орної землі, 26 лів, дім 8 кімнат, гараж, електрика, огрітє, стоцолі, курники, шпїхлїр, потїк, timber (ліс) вартості 3,000 дол., всі фермерські приряди крім трактора. Фарма знаходиться в Little Meadows, N. J. По інформації писати до:

STEPHEN DEMBITSKY
Box 350, New Brunswick, N. J.

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребали по \$150
ціни так низькі як
ОВСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer.
437 E. 5th St., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7861.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КУПІТЬ ІА ПОТРІБНІ КНИЖКИ!

Не досить іслати дитину до школи. Треба ія ще дати книжки, без котрих вона не може навчитися читати, а потім книжки, щоб заохотили її читати. Ось Вам вибір таких книжок для дітей:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука	75 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанка для 2. класу) М. Матвійчука	75 ц.
ТРЕТЯ ЧИТАНКА (читанка для 3. класу) М. Матвійчука	75 ц.
ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для 4. класу) М. Матвійчука	75 ц.
ШКІЛЬНИЙ СПІВАНІК у двох частях. Зладив Ф. Колесса	75 ц.
МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевича	15 ц.
МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії. Уложив о. Іван Рудович	35 ц.
ХРИСТІАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях для дітей. о. С. Біленький	50 ц.

Замовлення слати:

“СВОБОДА”

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY 3, N. J.

НАЙНОВІШІ УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ

Вони Вас забавлять, розвеселять і пригладять давні веселі часи в старім краю. — Рекорди Гуменюка повинні бути в кожній українській хаті. Самі їх слухайте і хай Ваші діти привчаються до української пісні. — Діти, купіть родичам поникші рекорди, мама, або тато будуть веселі. — Замавайте їх за числами:

- 27401 Стрийська Коломійка. — Гуменюка.
- 27400 Укр. Два Кроки. — Ой піль у шіхер віхер.
- 27399 Коломійка Повітова, (про всі повіти).
- 27397 Кавалер під аусом. — Вдовин Сонг.
- 27396 Весільний барвінок. — Чорнобривка.
- 27384 Козак за Дунаєм. — Роза, танець.
- 27383 Весільний віват, часть І. ІІ.
- 27360 Зачепився ковбасою. — Ти мій короваю.
- 27320 Кавалок грунту. — Пісня наймита (комічна).
- 27318 Канадійська Коломійка. (Дві частини).
- 27351 Радехівська Коломійка. — Питається мати сина.
- 27248 Сумно Мені Сумно. — Прошачко. — Т. Санстун.
- 27305 Фермерська Коломійка. — Боролата.
- 27304 Шляб сироти. — Біла наймичка.
- 27297 Надвірна Коломійка. — Камінецька.
- 27291 Вали в горах Карпатах. — Перепелиця.
- 27264 Марш Галицької Армії. — Зеленьничка.
- 27257 Аркан. — Гуцульська Коломійка. Співає Т. Санстун.
- 27250 Пісня сироти, часть І. ІІ.
- 27206 Десять Параграфів. Повоєнна Львовянка. Комічна.
- 27247 Весільні жарти. — Козак з Підволочиська.
- 27242 Золочівська Коломійка. — Чом дуб не зелений?
- 27228 Багатське весілля, часть І. ІІ.
- 27219 Чотирнадцятий роцок смутний настав (пісня).
- 27218 Танець, полька, з Галичини. Томаса.
- 27197 Козак Завидія. — Метелиця.
- 27071 Чабан Гуцулка. — Гуменюка.
- 27050 Ой вишеньки черешеньки. — Від куточка.

Рекорди до танців Авраменка 27251-2-3-4-5-6.

Всі повищі рекорди найновішого випуску

Надаються на всі комбінції, що самі міняють.

Однє рекорда 63 цент. (Всі 25 рекордів за \$15.00 в голки в додатку)
Хто бере більше як 10 рекордів, тому самі оплачуємо пересилку. Хто бере менше, присилає 10 центів на кожну рекорду. За рекордами до танцю пишть по каталогу. Буваєте в Нью Йорку вступіть до Сурми, або зараз пишть, щоб Ви мали рекорди на Свята.

13 ВЕСЕЛИХ РЕКОРДІВ С. ЖУКОВСЬКОГО \$8.00.

- 1. Забави в столді. 2. Ой не спиться, не лежиться. 3. Ізда на европлян. 4. Як я добрався до Америки. 5. Кажуть люди. 6. На камію мармуровім. 7. Було тай нема. 8. Люлька-файка. 9. Зводнин-Толока. 10. Презент з Європи. 11. Пристріг-Лобода. 12. Фальшиві сльози. 13. В день по весілля.

РЕКОРДИ ДЛЯ КОНЦЕРТУ У СВОІЙ ХАТІ
Альбом Рекордів (3) під управою проф. Завітєвичка \$3.98 (Колія). — Альбом Рекордів (3) Народні Пісні, Кобзарів \$4.00. — Альбом Рекордів (3) Запорожець за Дунаєм \$3.75. — Альбом Рекордів (10) Проф. А. Кошиця \$11.60. — Альбом Рекордів (12) Хор Думка в Києві \$9.00.

SURMA
11 E. 7th STREET (bet. 2 & 3 Ave's) NEW YORK 3, N. Y.

Одно по однім гасло світло в місті саме тоді, як Мімба причаївся в гущі.

Коли вкінці місто успокоїлося, голодний лев вийшов з кріпівки...

...і почав підходити до ко-лби тубильця на краю міста.

Прослідивши місце, Мімба натискав постійно на двері, доки замок не подася.

ТАРЗАН Ч. 2201. Нічний гість.